

Dlaczego Temida była kobietą ?

Bliźniakom: Mai i Jeremiemu – bratanicy i bratankowi

Któż nie zna Temidy ? Wg mitologii greckiej, córka Uranosa i Gai była boginią prawa i sprawiedliwości.

Dlaczego symbolem prawa i sprawiedliwości jest kobieta ?

Mimo że kultura starożytnej Grecji w swej osnowie była patriarchalna, a więc na wskroś „męska”, nie bez kozery, uosobieniem prawa i sprawiedliwości była żeńska część Świata bogów. Już wtedy żeńskiemu pierwiastkowi przypisywano cechy porządkujące chaos. Bo sprawowanie wymiaru sprawiedliwości, to nic innego, jak jej wymierzanie. Ludyczne przypisywanie kobiecie większych predyspozycji w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości być może bierze się ze zbiorowego przeświadczenia, że kobiety są łagodniejsze od mężczyzn, a cecha to pozwala złagodzić surowość prawa. (Zastanawiające jest to, że im wyżej w strukturach władzy, jakiegokolwiek władzy, nawet sędowniczej, tym więcej mężczyzn).

Pisząc to wystąpienie, mam przed sobą odlew z brązu Temidy. (Któż, kto jest czynnym prawnikiem go nie ma ?) Oczy ma zasłonięte opaską. W spuszczonej prawej ręce trzyma miecz. W wyciągniętej lewej ręce, uniesiona ponad linię ramion Temida trzyma dwuszalkową wagę. Jej lewa noga zgniata na księgach węża. Jest skąpo, ale zwiewnie odziana.

Dlaczego Temida ma opaskę na oczach ?

Nie może widzieć, kogo sądzi. Twórca postaci wiedział, że na osąd wpływa nasze widzenie. Jest rzeczą ludzką, i całkowicie naturalną, że jak cię widzą, tak cię piszą. Aby względy niemerytoryczne, właśnie takie jak wygląd, ubiór stron i ich pełnomocników, nie wpływały na ocenę Temidy, ta ma oczy zasłonięte opaską. Fakt, iż Temida trzyma w lewej ręce wagę, świadczyć może o tym, że ma ona założoną opaskę tuż przed wyrokowaniem, że nie ma jej w czasie prowadzenia danej sprawy. Taki stan rzeczy wydaje się właściwy, gdyż podczas np. przesłuchiwania świadków, nie liczy się tylko to, co ktoś powie, ale i motoryka wypowiedzi, psychofizyczna postawa danej osoby składającej procesową wypowiedź. Temida ma zasłonięte oczy, gdy waży wszystkie argumenty. Zamknięte oczy pozwalają wyciszyć się, skupić, uporządkować myśli i podjąć decyzję. (Wg mitologii greckiej, na początku był chaos).

Dlaczego Temida trzyma w prawej ręce miecz ?

Prawa ręka jest zazwyczaj bardziej zręczna i silniejsza, bardziej precyzyjna jak lewa. Miecz symbolizuje kres, dążność do zakończenia czegoś, gotowość do ucięcia sporu. Gdyby nie istnienie wymiaru sprawiedliwości, spory międzyludzkie miałyby, niczym spór Pawlaka i Kargula, wieczny, niekończący się w czasie wymiar. Po to jest wymiar sprawiedliwości, aby ucinąć – swą powagą, kompetencją, bezstronnością - wszelkie spory.

Miecz służy też obronie. Zamach na Temidę może spotkać się z jej reakcją, i to reakcją surową, przynoszącą, a w każdym razie mogącą przynieść szwank dla tego, kto się zanadto do niej zbliży. Lepiej nie atakować Temidy. Nieco gorsza – co do zasady gorsza od męskiej -

sprawność w fechtowaniu mieczem może pociągnąć za sobą ofiary nie tylko w osobach ją atakujących. Wszak, o czym nie zapominajmy, że Temida ma opaskę na oczach. Nie widzi, kto ją atakuje.

Dlaczego Temida trzyma w lewej ręce wagę ?

Lewej stronie przypisuje się bliskość serca. W odniesieniu do kobiety, która uosabia cechy bardziej uczuciowe niż rozumowe, trzymanie w lewej ręce wagi dwuszalkowej, wagi, która symbolizuje spór, wydaje się zrozumiałe. Wygrywa ta strona, której argumenty przeważały daną szalkę na dół. Jako pełnomocnicy starajmy się położyć na naszą szalkę jak najwięcej argumentów. A w każdym razie, aby nasze argumenty były cięższe od argumentów strony przeciwnej. Pamiętajmy też, że Temida jako kobieta, zbyt długo nie może trzymać szalki w lewej ręce.

Dlaczego Temida ma zwiewny odziewek ?

Bo jest kobietą i jak każda kobieta, niezależnie od tego, czym by się zajmowała, podkreśla swą kobiecość. Rzadko można spotkać na sali rozpraw sędziego kobietę (sędzina to żona sędziego), która by nie miała wypomadowanych świeżo ust, świeżych, umytych włosów, umalowanych, choćby dyskretnie, oczu, zapachu, choćby dyskretnego, perfum. (Czyż nie jest zastanawiająca pewna zależność: im człowiek starszy, tym używa bardziej wyrazistych zapachów ?) Powab sędziego kobiety ma tonizującą moc sprawczą, co przy sporym charakterze większości spraw, jest cechą wręcz pożądaną. Lubię chodzić na sprawy „obsądzane” (co za brzydki wyraz) przez powabną, zadbaną, uśmiechniętą sędzię. (Nie jestem turpistą).

Dlaczego Temida depta na stosie książek lewą nogą węża ?

Wąż, już w Biblii jest uosabiany ze Złem, podstępnością. Bliskość węża i jego pozycja oznacza, że co najmniej starał się on utrudnić Temidzie jej pracę, że został powstrzymany nogą. Głowa węża, zatrzymanego w swej wędrówce lewą nogą, spoczywa na księdze. (Księga może służyć jako pieniek dla kata). To tak, jakby twórca pierwowzoru dostrzegł, że zatrucie może też płynąć z wiedzy książkowej, utrwalonej i uporządkowanej, a więc z natury swej, odmiennej od tego, co niesie ze sobą życie: zmienność. Upodobanie dla wiedzy książkowej nie zwalnia nas od czerpania wiedzy o życiu z życia.

Temida, choć młoda, (a może dlatego, że młoda), choć powabna, (a może dlatego, że powabna), o tym wie i dlatego jest kobietą. Szkoda, że nie widać jej oczu.

Szczecin, 22 grudnia 2006 r.